

Fit for Work Nederland is gericht op beeldvorming - 'Werken met een chronische aandoening zoals MSD kan' – en op praktische ondersteuning van werknemer, werkgever en professionals.

Fit for Work Nederland maakt onderdeel uit van Fit for Work Europe, gericht op het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met spier- en gewrichtsaandoeningen (MSD). Fit for Work Europe initieert daartoe onderzoek in meer dan 30 landen in Europa en daarbuiten om dit thema op de agenda te krijgen van onderzoekers, behandelaars, politiek en beleidsmakers. Naast het verspreiden van onderzoekresultaten maken stakeholders bijeenkomsten onderdeel uit van het initiatief.

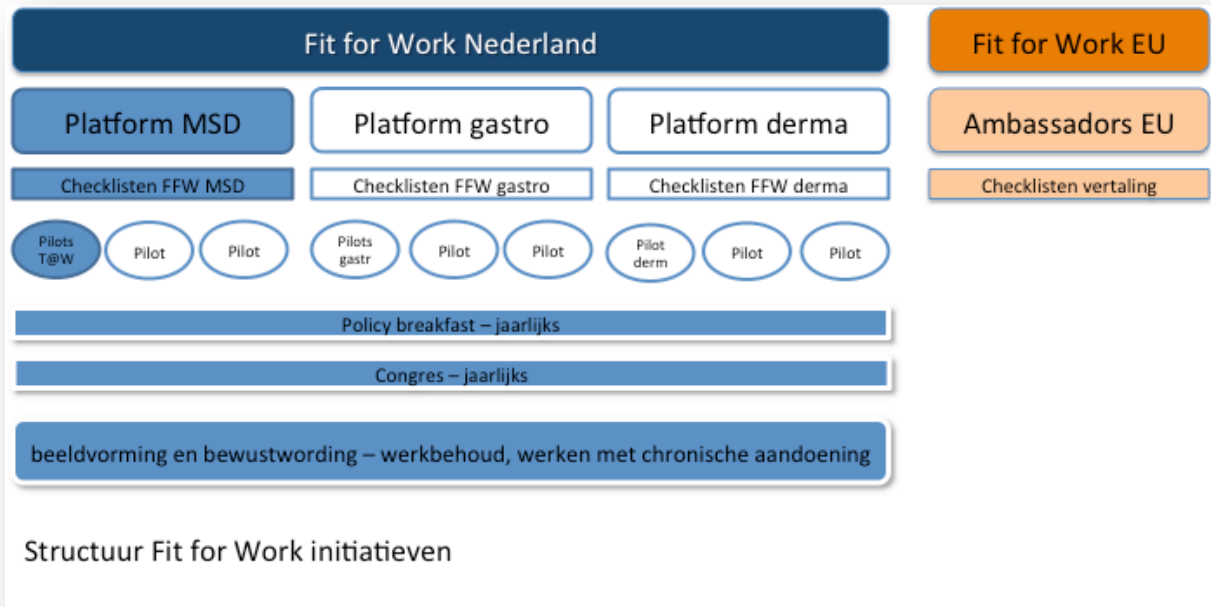

Dit verslag geeft de belangrijkste inzichten van de Nederlandse stakeholdersmeeting van 15 mei 2014 weer. Met dank aan gastheer Michèl Edelaar, manager Vroege Interventie – Heliomare. Voorafgaand aan de meeting was er een rondleiding bij Heliomare Wijk aan Zee.

Nieuws uit het platform

- **Eveline Stadermann.** Er zijn nu voldoende sponsors vanuit de farmacie om het project Target@Work te starten. Target@Work is nu één van de pilots binnen Fit for Work, op initiatief van onder meer Mieke Hazes, Annelies Boonen en Marieke Scholte-Voshaar. Mieke Hazes wil op de hoogte blijven van Fit for Work, maar zal niet langer deelnemen aan dit platform.
- Eveline informeert bij Mieke Hazes en Annelies Boonen of werk een item is tijdens EULAR 11-14 juni 2014 in Parijs. Sija de Jong is ook bij EULAR aanwezig.
- **Michèl Edelaar** Vroege Interventie Heliomare heeft een pledge ondertekend voor het programma Alles is Gezondheid van ministerie van VWS en zes andere ministeries. De plegde maakt een koppeling met Fit for Work: http://www.allesisgezondheid.nl/Doe_mee_en_teken_een_pledge/Wie_hebben_er_al_getekend/Vroege_Interventie
Er is ook een pledge vanuit Centrum Werk Gezondheid waar Fit for Work deel uitmaakt.
- Vroege Interventie organiseert op 15 mei 2014 een symposium voor werkgevers die te maken hebben met werknemers met een handicap/chronische aandoening. Op 22 mei is er een symposium vanuit het Roessingh (Enschede) op dit gebied. Als de verslagen openbaar zijn, zorgt Michèl dat we ze ontvangen. De werkgeverscontacten kunnen we mogelijk inzetten binnen pilots, het congres en in het beschrijven van praktijkcases. Heliomare is zelf een voorbeeld van het aanbieden van werkervaringsplaatsen bieden aan mensen met een handicap/beperving.
- Vroege Interventie is sponsorend partner van de NVAB bedrijfsgeneeskundige dagen op 22 en 23 mei 2014. Het thema dit jaar is 'Bedrijfsarts werkt'. Vroege Interventie staat met een stand met onder meer de checklisten. <http://www.nvab-bgdagen.nl>
- **Annelies Verkerk** meldt dat Zorgmodule Arbeid in definitieve vorm beschikbaar is via CBO en ter goedkeuring bij VWS ligt. Er is niet voorzien in een implementatietraject van de module. <http://www.cbo.nl/actueel/publicaties/zorgmodule-arbeid-1.0>
- De SER heeft een advies over het bedrijfszorgsysteem in Nederland in voorbereiding, op basis van scenario's waaronder een situatie zonder bedrijfsarts, waar de aandacht voor werk in de reguliere zorg ingebed wordt: <http://www.ser.nl/nl/publicaties/overzicht%20ser%20bulletin/2013/oktober2013/arbeidsgerelateerde-zorg.aspx>
- **Christianne van Triest** is bezig met een initiatief om het perspectief van ondernemers met chronische aandoening, te koppelen aan een initiatief van ondernemers die ernstig ziek worden. Met als doel van elkaars ervaringen leren: ondernemers die ziek worden kunnen van chronisch zieke ondernemers leren hoe ze een betere balans belasting-belastbaarheid kunnen hebben, en voor een ieder: hoe een goede business te krijgen en te houden.

- Drive netwerk, het carrièrenetwerk voor talent met handicap of chronische aandoening heeft samen met het REA-college een subsidieaanvraag lopen bij Gemeente Utrecht gericht op initiatieven van school naar werk voor de arbeidsmarkt regio Utrecht.
- **Martijn Bax** Vanuit AbbVie sluit volgende meeting een nieuwe collega van governmental affairs aan. Martijn is business unit manager (BUM) rheumatology en is samen met BUM's van gastro en derma in gesprek over verbreding van Fit for Work naar deze aandoeningen. Het idee is dan dat er drie platformen naast elkaar komen: platform FfW MSD, platform FfW derma, platform FfW gastro, waarbij elk platform bestaat uit stakeholders zoals het huidige platform. Plus daarbij een verbinding tussen de platforms voor afstemming, vanuit het uitgangspunt dat bij werkgerelateerde zaken en ziekte 80% generiek is en 20% ziektespecifiek. Schematisch is dit hieronder weergegeven:

- **Paul Baart** vertelt over de samenwerking tussen Fit for Work Nederland en Fit Work Europe. Er komt binnenkort een Europees Engelse vertaling van de checklist digitaal beschikbaar, die naar de context van andere landen aangepast kan worden.
- Dit naar aanleiding van een vraag vanuit Canada tijdens een ambassadors meeting van Fit for Work Europe. Naast het vertalen van de tekst van de checklisten in het Engels en Frans voor Canada, zijn de uitgangspunten neergezet binnen de context van Canada.
- In The Parliament Magazine voor Europarlementariërs en EU medewerkers komt begin juni 2014 een artikel met Paul over Fit for Work Europe en de checklisten <https://www.theparliamentmagazine.eu/thought-leader>
- In oktober 2014 is er naar verwachting weer een summit Fit for Work in Brussel, met presentatie van internationaal onderzoek op gebied van werk en MSD en een ambassadorsmeeting. <http://www.fitforworkeurope.eu/annualsummit.htm>
- Centrum Werk Gezondheid is lid van ENWHP, European Network for Workplace Health Promotion. Het centrum wordt als voorzitter van Fit for Work Nederland uitgenodigd in een stuurgroep vergadering van ENWHP in Leuven om verbinding te krijgen tussen ENWHP en Fit for Work Europe. ENWHP had afgelopen jaren een campagne gericht op werken met chronische aandoening: Work Adapted for all: <http://www.workadaptedforall.eu/>
- Paul checkt bij Fit for Work Europe of er contact is met EPR, European Platform for Rehabilitation, mogelijk ter verspreiding van de Engelstalige checklisten. <http://www.epr.eu/>
- Paul vraagt Nico Wolter Stichting RRR naar uitkomsten van onderzoek over wellness-therapie, werk en MSD: 'Een succesvolle pilot bij Thermae 2000 laat zien dat tachtig procent van de deelnemende reumapatiënten na een intensieve kuur van vier weken weer volledig aan het werk kon. Deze kuur bestond uit onder andere een combinatie van bewegen, hydrotherapie, sauna en fysiotherapie (Stichting RRR, 2012). Meer info en e-book over preventieve wellness: <http://www.inholland.nl/onderzoek/Lectoraten/Leisure+Management/Nieuwsberichten/Congres+belicht+nieuwe+trend+preventieve+wellness.htm?SourceGuid={00800959-03E2-4C87-BEB0-3EE9F94764BA>

- **Tamara Raaijmakers** Binnen het programma duurzame inzetbaarheid van SZW komt komende tijd aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van chronisch zieke werknemers in samenwerking met het Nationaal Programma Preventie Alles is Gezondheid. Onder het programma duurzame inzetbaarheid start vanaf mei 2014 ook een 4-jarige campagne gericht op psychosociale arbeidsbelasting. De SZW kamerbrief geeft de samenhang, de activiteiten en het tijdsplan weer: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/05/13/kamerbrief-voortgang-programma-duurzame-inzetbaarheid.html>

Pilots Fit for Work

De pilots zijn gericht op beeldvorming en bewustwording dat werken met MSD mogelijk is, met als doel werkbehoud en aan het werk kunnen blijven met een chronische aandoening zoals MSD. Uit het Fit for Work congres op 26 september 2013 bij Siemens Nederland en uit eerdere platformmeetings zijn de nodige ideeën voor pilots gedestilleerd. Naast het al lopende Target@Work zijn er drie nieuwe pilot voorstellen in de maak. De A4 pilotvoorstellen krijgen de platformleden apart toegezonden. De opzet is dat per pilot financiering wordt gezocht voor de uitwerking en uitrol er van, met een werkgroep van platformleden en andere stakeholders.

Target@Work

Het implementatie project Target@Work (T@W) beoogt dat "arbeid" als behandeldoel deel gaat uitmaken van de klinische praktijk. Uit een enquête bij Nederlandse reumatologen en reumaverpleegkundigen blijkt dat er behoefte is aan een geprotocolleerde aanpak van arbeidsgerelateerde problemen bij patiënten met reumatische aandoeningen. Het project ontwikkelt een implementatieprotocol, afgeleid van de richtlijn RA en participatie in de Arbeid, om aan deze behoefte te voorzien. De werking ervan wordt bij zowel medisch specialisten, verpleegkundigen als bij de patiënten getest op een praktische manier, dicht tegen de zorg aan. De opzet is om bij de medische centra die werken met de ROMA database aan te sluiten (ROMA centra) en deze te vergelijken met niet-ROMA centra. Er is voldoende sponsoring om het project te starten. Target@Work is nu een van de pilots van Fit for Work Nederland. De coördinatie is ondergebracht bij Centrum Werk Gezondheid.

Beeldvorming

Fit for Work is gericht op beeldvorming: werken met MSD of een andere chronische aandoening kan. Wat daarbij meespeelt is de zichtbaarheid van chronische aandoeningen op het werk. Letterlijk en figuur. Veel werkgevers weten niet of medewerkers chronische aandoeningen hebben, dit geldt ook voor collega's. Je mag het als werkgever niet vragen of registreren en dit maakt het positief werven als je dat als bedrijf zou willen zelfs discriminerend. Om die reden zijn veel initiatieven zoals vanuit de Participatiewet en bijvoorbeeld Prestatieladder Socialer Ondernemen www.pso-nederland.nl en AAVN Inclusief Ondernemen <http://www.awvn.nl/themas/inclusief-ondernemen> gericht op Wajongers of 'mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie' die geregistreerd staan met een uitkering. Het Centrum Werk Gezondheid heeft tijdens een buitenlands bedrijvenbezoek in the UK gezien dat daar het Two Ticks systeem in werking is, om als bedrijf aan te geven dat je open staat voor mensen met een beperking. Meer informatie: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/04/27/two-ticks-positief-over-beperkingen.-een-voorbeeld-voor-nederland.html>

Deelnemers aan de bijeenkomst

Annelies Verkerk bedrijfsfysiotherapeute Vision at Work, bestuurslid NVBF (Nederlandse Vereniging voor Bedrijfs- en arbeidsfysiotherapeuten) – **Christianne van Triest** eigenaar van p2o en initiatiefnemer van Drive Netwerk – **Claire Hogenhout** onderzoeker Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies – **Eveline Stadermann** Projectmanager Centrum Werk Gezondheid / Target@work project – **Joyce van de Nes** arbeidsonderzoeker en trajectbegeleider Reade – **Martijn Bax**: business unit manager reumatologie AbbVie BV – **Michèl Edelaar** manager Stichting Vroege Interventie Heliomare – **Paul Baart** directeur Centrum Werk Gezondheid (voorzitter platform Fit for Work Nederland) – **Sija de Jong** manager Patientenenbelangen Reumafonds – **Tamara Raaijmakers** programmamanager Centrum Werk Gezondheid.

Platformleden die helaas verhinderd waren deze keer:

André Bieleman Associate Lector arbeid & Gezondheid Saxion – **Annelies Boonen** hoogleraar reumatologie Maastricht UMC – **Carla Kraaij** arbeidsonderzoeker en trajectbegeleider Reade/Centrum voor Arbeid en Gezondheid Amsterdam – **Caroline van de Molen** directeur Academie Mens en Arbeid, Saxion – **Han Hullen** zelfstandig werkende bedrijfsarts/verzekeringarts, adviseur Falke en Verbaan – **Jos Nieveen**: directeur governmental affairs AbbVie BV – **Harald Miedema** – lector Arbeid & Gezondheid hogeschool Rotterdam – **Joost Lubbers** beleidsmedewerker MHP – **Maike Wagenaar** manager Winnock – **Marieke Scholte-Voshaar** bestuurslid Bone and Joint Decade, bestuurslid Tools2Use, lid Fit for Work Europe, professional health communication – **Menno Visser** financieel expert en business innovator JC Groep – **Michiel Reneman** hoogleraar Revalidatiegeneeskunde in het bijzonder pijnrevalidatie en arbeidsparticipatie UMCG Centrum voor Revalidatie – **Mieke Hazes** hoogleraar reumatologie Erasmus MC – **Nico Wolter** verzekeringsarts, initiatiefnemer Stichting RRR – **Niels Veldhuizen** bedrijfsfysiotherapeut Primum Movens, vice voorzitter NVBF (Nederlandse Vereniging voor Bedrijfs- en arbeidsfysiotherapeuten) – **Robbert Janssen** projectmanager Centrum Chronisch Ziek en Werk – **Ton van Hout** projectcoördinator Centrum Chronisch Ziek en Werk.

Deze bijeenkomst kent geen nieuwe deelnemers tegenover de bijeenkomst van 20 maart 2014. De coalitie blijft inzetten op het informeren en betrekken van belangrijke stakeholders zoals werkgevers en werkgeversorganisaties (AWVN, VNO-NCW/MKB-Nederland) en LHV (huisartsen). Vakbonden FNV en MHP, UWV, NVAB (bedrijfsartsen) en OVAL (voorheen Boaborea) willen op de hoogte blijven van de Fit for Work ontwikkelingen.

Fit for Work Europe

Fit for Work is een initiatief van de Europese Fit for Work Coalition en is een samenwerkingsverband van The Work Foundation, the Bone and Joint Decare, EULAR en RAND Europe. Fit for Work doet onderzoek naar de impact van klachten aan het bewegingsapparaat in relatie tot de arbeidsmarkt. Ook streeft Fit for Work naar een dialoog tussen alle partijen over deze aandoeningen en wil graag veranderingen aanbrengen in het nationale beleid ten aanzien van dergelijke chronische aandoeningen. Voor meer informatie: www.fitforworkeurope.eu

Colofon, mei 2014

Het verslag is gemaakt door Tamara Raaijmakers St. Centrum Werk Gezondheid. Het platform is gericht op het delen en verspreiden informatie, kennis en ervaringen. Dus put gerust uit dit verslag. Wel graag bij letterlijke overname van tekst 'Fit for Work Nederland' als bron vermelden.

Voor meer informatie, presentaties en handouts:

www.fitforwork.centrumwerkgezondheid.nl

Twitter: @fitforworknl en <https://twitter.com/fitforworknl>